

**Інформація щодо актуальних питань, порушених у зверненнях громадян
з початку 2022 року**

Актуальні питання	Роз'яснення Комітету
Щодо підвищення цін на продукти харчування	Відповідно до статті 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Комітет є державним органом із спеціальним статусом, метою діяльності якого є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері публічних закупівель. До повноважень Комітету не відноситься розроблення пропозицій щодо формування та реалізації державної цінової політики, зокрема, запровадження державного регулювання цін. Повноваження Комітету у сфері цін та ціноутворення обмежуються оцінкою дій учасників ринків на відповідність конкурентному законодавству. Зокрема, Комітет розглядає питання обґрунтованості ціни у разі існування зловживання (монопольним) домінуючим становищем на ринку або антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання. Тобто не будь-яке підвищення ціни є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції. Так, ціновими порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції можуть бути: – антиконкурентні узгоджені дії, які стосуються встановлення цін чи інших умов придбання або реалізації товарів, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції; – зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, шляхом встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку. При цьому, важливим фактором під час доведення вчинення вказаних порушень є аналіз кон'юнктури ринку. А саме, чи були об'єктивні фактори (причини) для вчинення таких дій (бездіяльності). Як правило, до переліку таких об'єктивних факторів відносяться зміни на ринку, які мають істотний вплив на ціноутворення і на які не може впливати безпосередньо суб'єкт господарювання – потенційний порушник. При цьому, такі фактори можуть мати як глобальний так і локальний характер. Тому, для виявлення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції необхідно здійснювати широкий аналіз всіх факторів впливу на цінову поведінку суб'єктів господарювання.
Щодо умов надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку, неправомірного зняття оператором рухомого (мобільного) зв'язку коштів з	Відповідно до норм Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку» державне регулювання, а також державний нагляд (контроль) щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами

особистого рахунку	господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема, у сфері електронних комунікацій, здійснює Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (далі – НКЕК). До повноважень НКЕК, зокрема, належить вжиття передбачених законом заходів захисту прав споживачів, у тому числі, розгляд, аналіз та узагальнення звернень і пропозицій споживачів з питань, що належать до його компетенції, вжиття за результатами їх розгляду заходів реагування.
Щодо підвищення операторами рухомого (мобільного) зв'язку тарифів на свої послуги, нав'язування непотрібних послуг	Статтею 12 Закону України «Про звернення громадян» передбачено, що дія вказаного Закону не поширюється на порядок розгляду заяв і скарг громадян, встановлений законодавством про захист економічної конкуренції. У зв'язку з цим громадянам необхідно звернутись до Комітету із заявою про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з дотриманням вимог пункту 18 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Комітету від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Комітету від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами).
Щодо придбання товару неналежної якості в інтернет-магазині, здійснення перевірки рекламної акції тощо	Відносини між споживачами і продавцями товарів та механізм їх захисту регулюються Законом України «Про захист прав споживачів». Згідно із статтею 5 цього Закону захист прав споживачів здійснюють: центральний орган виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту прав споживачів, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, місцеві державні адміністрації, інші органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування згідно із законом, а також суди. Відповідно до Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2015 року № 667 (із змінами), Держпродспоживслужба у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за дотримання законодавства про захист прав споживачів, зокрема: - перевіряє додержання суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сфері послуг, вимог законодавства про захист прав споживачів, а також правил надання послуг; - накладає на суб'єктів господарювання сфери послуг стягнення за порушення законодавства про захист прав споживачів.

Щодо прохання не нараховувати плату за послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у зв'язку з від'єднанням від загальної труби холодного водопостачання.	Органи Комітету у своїй діяльності керуються, зокрема, законами України «Про Антимонопольний комітет України» та «Про захист економічної конкуренції». Відповідно до Закону України «Про Антимонопольний комітет України»: метою діяльності Комітету є забезпечення державного захисту конкуренції, зокрема у підприємницькій діяльності; основним завданням Комітету є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції та запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції. При цьому, Комітет не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за дотриманням положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції. Отже, вирішення порушеного питання не належить до повноважень органів Комітету, звернення направлено для розгляду за належністю до Полтавської обласної військової адміністрації та Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.
Щодо неналежної якості послуг з гарячого водопостачання товариства з обмеженою «СВРО-РЕКОНСТРУКЦІЯ»	Відповідно до Закону України «Про Антимонопольний комітет України»: метою діяльності Комітету є забезпечення державного захисту конкуренції, зокрема у підприємницькій діяльності; основним завданням Комітету є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції та запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції. При цьому, Комітет не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за дотриманням положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції. Згідно з частиною третьою статті 5 Закону України «Про захист прав споживачів» захист прав споживачів здійснюють центральний орган виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту прав споживачів, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, місцеві державні адміністрації, інші органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування згідно із законом, а також суди. Відповідно до пункту 1 Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів

	України від 02.09.2015 № 667 (далі – Положення), Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Держпродспоживслужба) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України та який реалізує державну політику у галузі, зокрема, державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів. Відповідно до підпункту 6 пункту 4 Положення Держпродспоживслужба відповідно до покладених на неї завдань у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за дотримання законодавства про захист прав споживачів, зокрема: - перевіряє додержання суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сфері торгівлі і послуг, вимог законодавства про захист прав споживачів, а також правил торгівлі та надання послуг; - проводить контрольні перевірки правильності розрахунків із споживачами за реалізовану продукцію відповідно до закону; - накладає на суб'єктів господарювання сфери торгівлі і послуг стягнення за порушення законодавства про захист прав споживачів.
Щодо правомірності нарахування комунальним підприємством «Київтеплоенерго» плати за послуги з постачання гарячої води та постачання теплової енергії у неопалювальний період	Згідно зі статтею 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» основним завданням Комітету є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції. Статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що цим Законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією. Закон України «Про захист економічної конкуренції» застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України. Комітет не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за дотриманням положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції. Отже, це питання не належить до компетенції органів Комітету. Відповідно до частини третьої статті 5 Закону України «Про захист прав споживачів» передбачено, що захист прав споживачів здійснюють центральний орган

	виконавчої влади, що формує та забезпечує реалізацію державної політики у сфері захисту прав споживачів, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, місцеві державні адміністрації, інші органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування згідно із законом, а також суди. Згідно з підпунктом 2 пункту 3 Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2015 року № 667, зі змінами, одним із основних завдань Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Держпродспоживслужба) є здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства про захист прав споживачів. Відповідно до підпункту 6 пункту 4 Положення Держпродспоживслужба відповідно до покладених на неї завдань у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням законодавства про захист прав споживачів: - перевіряє додержання суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сфері послуг, вимог законодавства про захист прав споживачів, а також правил надання послуг; - проводить контрольні перевірки правильності розрахунків із споживачами за реалізовану продукцію відповідно до закону; - накладає на суб'єктів господарювання сфери послуг стягнення за порушення законодавства про захист прав споживачів. Крім того, відповідно до частини першої статті 16 Цивільного кодексу України кожна особа має право звернутись до суду за захистом свого особистого майнового або немайнового права та інтересу. Враховуючи зазначене, з метою перевірки правильності нарахованої плати за послуги з постачання гарячої води та постачання теплової енергії необхідно звертатись до Держпродспоживслужби або вирішувати питання у судовому порядку.
Щодо незадовільної роботи комунального концерну «Центр комунального сервісу» зі споживачами житлово-комунальних послуг в м. Києві	Органи Комітету у своїй діяльності керуються, зокрема, законами України «Про Антимонопольний комітет України» та «Про захист економічної конкуренції». Відповідно до Закону України «Про Антимонопольний комітет України»: - метою діяльності Комітету є забезпечення державного захисту конкуренції, зокрема у підприємницькій діяльності; - основним завданням Комітету є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції та запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

	При цьому, Комітет не наділений повноваженнями щодо здійснення контролю за дотриманням положень інших галузей законодавства (зокрема у сфері захисту прав споживачів), крім законодавства про захист економічної конкуренції. Рішенням Київської міської ради від 14 травня 2015 року № 467/1331 було створено Концерн. Відповідно до статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать, зокрема, управління об'єктами житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, транспорту і зв'язку, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг населенню. До делегованих повноважень останніх віднесено, зокрема, здійснення контролю за дотриманням законодавства щодо захисту прав споживачів. Враховуючи викладене, вирішення питань щодо організації роботи Концерну належить до повноважень Київської міської ради.
Щодо наявності в діях АТ «Харківміськгаз» ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції під час ціноутворення на виконання робіт по пломбуванню/розпломбуванню квартирних газових вводу	Основним завданням Комітету відповідно до статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, сприяння розвитку добросовісної конкуренції. Комітет у межах компетенції вживає передбачених законодавством заходів у разі виявлення ознак <u>порушень саме законодавства про захист економічної конкуренції</u>. Органи Комітету не наділені повноваженнями щодо здійснення контролю за виконанням суб'єктами господарювання рішень інших органів влади стосовно дотримання положень інших галузей законодавства, крім законодавства про захист економічної конкуренції. Відповідно до статті 12 Закону України «Про звернення громадян» дія цього Закону не поширюється на порядок розгляду заяв і скарг громадян, встановлений, зокрема, законодавством про захист економічної конкуренції. Порядок розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції визначено Законами України «Про захист економічної конкуренції» та «Про захист від недобросовісної конкуренції», а також Правилами розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженими розпорядженням Антимонопольного

	комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (зі змінами) (надалі - Правила розгляду заяв і справ). Отже, у разі наявності документів та інформації, що можуть свідчити про наявність в діях АТ «Харківміськгаз» ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, можна звернутися до органів Комітету з заявою, яка має відповідати вимогам, викладеним у пункті 18 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5 (зі змінами), зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299. У разі надходження такої заяви до Комітету, її буде розглянуто в установленому законодавством порядку.
Щодо дій, пов'язаних з придбанням/продажем облігацій внутрішньої державної позики з використанням через банки	Відповідно до частини третьої статті 16 Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» ОВДП – це цінні папери, що розміщуються виключно на внутрішніх ринках капіталу і підтверджують зобов'язання України щодо відшкодування пред'явникам цих облігацій їхньої номінальної вартості з виплатою доходу відповідно до умов розміщення облігацій. Номінальна вартість облігацій внутрішньої державної позики України може бути визначена в іноземній валюті. Відповідно, функціонуючи на фондовому ринку (ринку цінних паперів), ОВДП виступає як один з елементів ринків капіталу. В свою чергу, згідно з частиною першою статті 41 Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», професійна діяльність на ринках капіталу – це діяльність акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю або товариств з додатковою відповідальністю з надання фінансових та інших послуг на ринках капіталу під час здійснення будь-якого виду діяльності, передбаченого частиною другою цієї статті. Поєднання професійної діяльності на ринках капіталу з іншими видами діяльності дозволяється виключно в таких випадках, зокрема, поєднання провадження банківської діяльності з діяльністю з торгівлі фінансовими інструментами, депозитарною діяльністю, діяльністю з управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю та діяльністю з управління іпотечним покриттям. Водночас, як встановлено Комітетом, в контексті договору про надання інвестиційних послуг в частині купівлі-продажу ОВДП фізичній особі може бути надано інвестиційну послугу з укладення угод щодо купівлі/продажу ОВДП. При цьому, Комітетом не встановлено законодавчих норм щодо заборони, зокрема,

	продажу ОВДП через суб'єктів, що здійснюють професійну діяльність на ринках капіталу з торгівлі фінансовими інструментами, що передбачає брокерську діяльність. З огляду на надані громадянином матеріали встановлено, що банком відмовлено щодо продажу ОВДП саме в мобільному додатку одного з банків, у зв'язку з не реалізацією відповідної функції. При цьому, з наданих громадянином матеріалів не встановлено, що громадянину відмовлено банком у продажі ОВДП в інший спосіб
Щодо підвищення цін на продукти харчування через антиконкурентну поведінку ТОВ «АТБ-Маркет»	У зверненні повідомляється про проведення ТОВ «АТБ-Маркет» тиску на постачальників непродовольчих товарів для отримання неправомірної вигоди в 10 % від суми заборгованості, у вигляді виставлених рахунків на послуги, які не надаватимуться, чи штрафи. У Комітеті відсутнє підтвердження інформації, що наводиться у Зверненні та інформації про те, що саме антиконкурентна поведінка ТОВ «АТБ-Маркет» призвела до зростання цін на товари першої необхідності. Зазначене свідчить про застосування недобросовісних торгових практик, однак, законодавство України про захист економічної конкуренції не містить положень, якими недобросовісні торгові практики можна було б кваліфікувати як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, за умови відсутності монопольного (домінуючого) становища у суб'єкта господарювання, і тому не можуть бути вирішені шляхом застосування законодавства про захист економічної конкуренції. На цей час у Комітеті відсутня інформація щодо наявності або відсутності монопольного (домінуючого) становища ТОВ «АТБ-Маркет». Також, на сьогодні в українському законодавстві відсутній спеціальний закон, яким можуть регулюватися питання недобросовісних торгових практик у сфері рітейлу. За наявною в Комітеті інформацією, наразі у Верховній Раді України зареєстровано ряд законопроектів, направлених на врегулювання відносин між постачальниками (харчових продуктів та продовольчих товарів) з торговельними мережами в частині ведення дій, які вважаються недобросовісними торговельними практиками з урахуванням законодавства ЄС.